DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI CEVAPLI

7. Sınıf · Sosyal Bilgiler · 8. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Bölgesel ve Küresel Sorunların Çözümünde Türkiye'nin Rolü ve Uluslararası Kuruluşlar (SB.7.2.2)

SB.7.2.2. İklim değişikliği, çevre kirliliği, açlık, göç, salgın ve terör gibi küresel sorunların neden-sonuç ilişkilerini çözümler. · SB.7.2.3. Küresel sorunların çözümünde Türkiye'nin üstlendiği öncü rolü ve üyesi olduğu uluslararası kuruluşların görevlerini değerlendirir.

HATIRLAYALIM

- Fosil yakıt tüketimi ve orman tahribi atmosferde sera gazlarını artırarak küresel ısınmaya, kuraklığa, buzul erimesine ve aşırı hava olaylarına yol açar.
- Türkiye; AFAD, Türk Kızılay ve TİKA aracılığıyla mazlum coğrafyalara insani yardım ulaştırır ve «Yurtta barış, dünyada barış» ilkesiyle arabuluculuk yapar.
- Ülkemiz Karadeniz Tahıl Koridoru ile küresel gıda krizini önlemiş; Paris İklim Anlaşması ve BM'nin kabul ettiği Sıfır Atık Projesi'yle çevreyi desteklemiştir.
- BM çatısı altındaki UNICEF çocuk, UNESCO eğitim-kültür, WHO (DSÖ) sağlık, FAO gıda-tarım ve UNHCR mülteci sorunlarına küresel çözümler üretir.

1 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki panoda Birleşmiş Milletler çatısı altında çalışan dört uzmanlık kuruluşu numaralandırılmıştır. Dünyadaki açlık sorununu önlemek ve tarımsal üretimi geliştirmekle doğrudan görevli kuruluş hangisidir?

1 · UNICEF — Çocuk hakları ve eğitimi	2 · FAO — Gıda, tarım ve açlıkla mücadele
3 · UNESCO — Bilim, kültür ve dünya mirası	4 · WHO (DSÖ) — Salgınlar ve küresel sağlık

(A) 1 numaralı Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF)
(B) 2 numaralı Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)
(C) 3 numaralı Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)
(D) 4 numaralı Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

2 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki uluslararası kuruluş kısaltmalarını sağ sütundaki görev alanlarıyla eşleştiriniz.

a 1. UNHCR	a) Savaş ve zulüm nedeniyle yurdundan ayrılan mültecileri koruyan BM komiserliği
c 2. UNESCO	b) Salgın hastalıklarla mücadele ve toplum sağlığını geliştirme kuruluşu
b 3. WHO (DSÖ)	c) Eğitim, bilim, kültür ile dünya doğal ve tarihî mirasını koruyan BM örgütü
d 4. TDT	d) Kardeş ülkelerle ortak dil, tarih ve kültür birliğini güçlendiren teşkilat

3 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Küresel sorunlar ve uluslararası kuruluşlarla ilgili ifadelerden doğru olanların D, yanlış olanların Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Türkiye, 1945 yılında kurulan Birleşmiş Milletler (BM) teşkilatının kurucu üyeleri arasında yer alır.	☑	☐
İklim değişikliği ve hava kirliliği yalnızca ortaya çıktığı ülkeyi etkileyen yerel ölçekli sorunlardır.	☐	☑
Dünya çocuklarının beslenme, sağlık ve eğitim haklarını korumak amacıyla çalışan BM kuruluşu UNICEF'tir.	☑	☐
Türkiye, güvenlik ve savunma alanında iş birliği yapmak amacıyla Kuzey Atlantik Paktına (NATO) üye olmuştur.	☑	☐
Güneş ve rüzgâr gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı atmosferdeki sera gazı birikimini artırır.	☐	☑

4 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki kartlarda verilen Türkiye'nin küresel girişimlerini, ilgili olduğu sorun alanını ve sağladığı katkıyı tabloya yazınız. İlk satır örnektir.

Sıfır Atık	Tahıl Koridoru	AFAD - Kızılay - TİKA	Paris Anlaşması
30 Mart BM Günü	Gıda Güvenliği	İnsani Yardım	2053 Net Sıfır

Türkiye'nin Girişimi	İlgili Küresel Sorun Alanı	Sağladığı Küresel Katkı
Sıfır Atık Projesi	Çevre kirliliği ve kaynak israfı	BM kararıyla 30 Mart Uluslararası Sıfır Atık Günü ilan edildi
Karadeniz Tahıl Koridoru	**Küresel açlık ve gıda krizi**	Milyonlarca ton tahıl ihtiyaç sahibi ülkelere ulaştırıldı
AFAD, Kızılay ve TİKA	Afetler, savaş ve insani krizler	**Ayrım gözetmeksizin acil insani yardım ve kalkınma desteği sağlandı**
Paris İklim Anlaşması	**Küresel ısınma ve iklim değişikliği**	2053 Net Sıfır Emisyon ve Yeşil Kalkınma hedefi benimsendi

5 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki neden-sonuç zincirinde küresel iklim değişikliğinin oluşum süreci modellenmiştir. Şemada soru işareti (?) ile boş bırakılan sonuç kutusuna aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

1. Neden: Fosil Yakıtlar → 2. Süreç: Sera Gazı Artışı → 3. Etki: Küresel Isınma → 4. Sonuç: ? (İklim Krizi)

(A) Yeryüzündeki tatlı su kaynaklarının ve biyoçeşitliliğin hızla artması
(B) Kutup bölgelerindeki buzulların genişleyerek deniz seviyesini düşürmesi
(C) Buzul erimesi, şiddetli kuraklık, sel ve orman yangınlarının artması
(D) Atmosferdeki zararlı karbon gazlarının kendiliğinden tamamen yok olması

6 KISA CEVAP

Görseldeki bilgi kartında tanıtılan ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 30 Mart Uluslararası Günü ilan edilen çevre hareketi hangi ülkenin öncülüğünde başlatılmıştır ve temel amacı nedir?

BM GENEL KURULU KARARI : 30 MART ULUSLARARASI SIFIR ATIK GÜNÜ

Öncü Ülke : Türkiye | Hedef : İsrafı önlemek, atığı azaltmak ve geri dönüşümü yaygınlaştırmak

Türkiye öncülüğünde; israfı önlemek ve geri dönüşümü artırmaktır.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki Türkiye'nin İnsani Diplomasi ve Barış Panosu incelendiğinde ülkemizin dış politikasıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılır?

TÜRKİYE'NİN İNSANİ DİPLOMASİ VE BARIŞ PANOSU

İlke : «Yurtta barış, dünyada barış» — Kurumlar : AFAD · Türk Kızılay · TİKA

Arabuluculuk : Barış ve Tahıl Koridoru — Kapsam : Tüm mazlum coğrafyalara destek

(A) Küresel krizlerin barışçıl çözümü ve mazlumlara yardım konusunda aktif sorumluluk üstlenmektedir.

(B) Kendi sınırları içindeki ekonomik çalışmalara odaklanıp bölgesel sorunlardan uzak durmaktadır.

(C) Uluslararası kuruluşların insani yardım çalışmalarına katılmayıp bireysel hareket etmektedir.

(D) İnsani yardım ve arabuluculuk faaliyetlerini komşu olduğu sınır ülkeleriyle yürütmektedir.

8 SIRALAMA

Görseldeki akış şemasından yararlanarak bölgesel bir krizin küresel soruna dönüşmesi ve çözülmesi sürecini 1'den 4'e kadar sıralayınız.

1. Aşama: Kuraklık - Çatışma → 2. Aşama: Zorunlu Göç Dalgası → 3. Aşama: Küresel Boyut → 4. Aşama: Uluslararası Çözüm

3 — Göç ve gıda krizinin sınırları aşarak birçok ülkeyi etkileyen küresel soruna dönüşmesi

1 — Bir coğrafyada şiddetli kuraklık, çatışma veya gıda yetersizliğinin baş göstermesi

4 — Birleşmiş Milletler ve Türkiye gibi ülkelerin ortak diplomasi ve yardım koridoru kurması

2 — Yaşam şartları bozulan insanların güvenli bölgelere doğru kitlesel göçlere başlaması

9 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki İklim Dostu Çözümler Panosu'nda küresel ısınmayı yavaşlatmak için yapılması gerekenler listelenmiştir. Aşağıdakilerden hangisi bu panoda yer alabilecek doğru bir önlem değildir?

İKLİM DOSTU VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇÖZÜMLER PANOSU

1 · Güneş ve rüzgâr enerjisine geçiş — 2 · Ormanların korunması ve ağaçlandırma

3 · Sanayi baca filtreleri ve Sıfır Atık — 4 · Karbon ayak izinin azaltılması

(A) Güneş, rüzgâr ve jeotermal gibi temiz enerji kaynaklarına geçiş yapmak

(B) Ormanlık alanları koruyarak ağaçlandırma seferberliğini yaygınlaştırmak

(C) Sanayi tesislerinde filtre kullanmak ve sıfır atık ilkelerini uygulamak

(D) Fabrika ve konutlarda kömür ile petrol kullanımına ağırlık vermek

10 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına karşılık gelen kavramları kutulara yazınız. Numaralı kutulardaki harfler, sera gazlarının artmasıyla değişime uğrayan küresel unsuru verir.

Sıfır Atık Projesi ile önlenmesi hedeflenen gereksiz kaynak tüketimi — İ S R A F

Yağışların azalması ve su kaynaklarının kurumasıyla oluşan afet — K U R A K L I K

Afet ve savaş mağdurlarına yardım ulaştıran köklü insani yardım kurumumuz — K I Z I L A Y

Dost ülkelerde kalkınma ve iş birliği projeleri yürüten Türk ajansı — T İ K A

Türkiye'nin 2053 yılı için «net sıfır» hedefi koyduğu karbon salımı kavramı — E M İ S Y O N

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

İKLİM

11 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutudaki uygun kavramlarla tamamlayınız.

Paris · göç · turizm · UNICEF · sera

1. Atmosferde ısıyı hapsederek küresel ısınmaya yol açan gazlara **sera** gazı denir.
2. Dünya çocuklarının eğitim ve sağlık haklarını koruyan BM fonu **UNICEF** olarak bilinir.
3. Türkiye iklim kriziyle mücadele için **Paris** İklim Anlaşması'nı onaylamıştır.
4. Savaş ve açlık nedeniyle insanların yurdunu terk etmesi zorunlu **göç** doğurur.

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki Küresel Vatandaşlık Sorumluluk Kartı'nı inceleyiniz. Küresel su kıtlığı ve çevre kirliliğine karşı bir öğrencinin günlük yaşamında uygulayabileceği iki somut davranışı yazınız.

1. Sorumluluk · Su ve Enerji: Muslukları ve lambaları tasarruflu kullanmak

2. Sorumluluk · Doğa ve Atık: Geri dönüşüm kutularını kullanmak ve fidan dikimine katılmak

Suyu tasarruflu kullanmak ve atıkları geri dönüşüm kutusuna atmak.

13 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki şemada Türkiye'nin üyesi olduğu dört uluslararası kuruluş verilmiştir. Ülkemizin Karadeniz'e kıyısı bulunan ülkelerle ticaret, enerji ve ulaşım iş birliğini geliştirmek amacıyla öncülük ettiği kuruluş hangisidir?

NATO — Ortak savunma ve güvenlik

UNICEF — Dünya çocuklarına yardım

KEİ — Karadeniz ekonomik iş birliği

WHO — Küresel sağlık çalışmaları

(A) Ortak savunma amacıyla kurulan Kuzey Atlantik Paktı (NATO)

(B) Çocukların eğitim ve beslenme haklarını koruyan BM Fonu (UNICEF)

(C) Bölgesel ticareti geliştiren Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ)

(D) Salgın hastalıklarla mücadele eden Dünya Sağlık Örgütü (WHO)